

35 . Capidava | Comuna: Topalu | Județ: Constanța | Punct: Cetate | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 63063.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Miron Costin, Zaharia Covacef, Cătălin Dobrinescu, Radu Florescu, Nicolae Georgescu, Cristian Matei, Ioan Carol Opriș

Instituții: Universitatea București, Facultatea de Istorie, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Universitatea București, Facultatea de Istorie

Raport

În anul 2000 săpăturile arheologice de la Capidava au continuat, numai în interiorul cetății romano-bizantine, sub conducerea lui Radu Florescu - cele din necropolă au fost sistate, din cauza materialului și observațiilor deosebit de bogate, care trebuie să fie prelucrate și publicate, Valeriu Georgescu fiind ocupat cu aceste operații. În cetate, lucrările s-au desfășurat după cum urmează: în sectorul I a lucrat Cristian Matei (cu studenții Facultății de Istorie a Universității Creștine "Dimitrie Cantemir"), care după ce în anii 1996 - 1999 a epuizat depunerile și problematica zonei bazilicii romano-bizantine (săpată în anii 1968 - 1979 de Alexandru Simion Ștefan și rămasă nepublicată), atacând zona de la SV de bazilică; în sectorul III a continuat săpătura în nivelul romano-bizantin, Ioan Carol Opriș (cu studenții Facultății de Istorie a Universității București) a extins cercetarea nivelului de depuneri respectiv spre NV în șirul de carouri 72, pătrunzând în sectorul VI unde va continua în anii următori, în sectorul V a continuat săpăturile din anii precedenți Zaharia Covacef (cu studenții Facultății de Istorie și Teologie a Universității "Ovidius" Constanța), asistată de Cătălin Dobrinescu, urmărind nivelul romano-bizantin către SE, spre Poarta mare a cetății și pătrunzând astfel în sectorul IV; în sfârșit, Costin Miron (cu studenții Facultății de Istorie a Universității "Lucian Blaga" Sibiu) a reluat săpăturile în sectorul VII (unde a fost cercetat nivelul mediu bizantin în anii 1957 - 1958), urmărind de această dată, depunerile romano-bizantine.

Sector basilical, C. 51 / N și C. 52 / N

După trei campanii arheologice (1996 - 1998) în urma cărora sub basilica de secol VI p. Chr. a fost pus în evidență un edificiu basilical mai vechi, de secol IV - V p. Chr., săpătura arheologică a progresat în campania 2000 în partea de V a edificiului basilical de secol VI p. Chr., în carourile 51 / N și 52 / N.

În anii '70, în cele două carouri menționate cercetarea se oprise pe nivelul corespunzător pavimentului de cărămidă al basilicii de secol VI, punând în evidență trei bordeie feudal timpurii: primul, pe trei sferturi demantelat, ale cărui resturi se păstrau în C. 51 / N; al doilea, din care se păstra latura de SE în C. 52 / N, încăleca zidul basilicii cu latura de E, distrugând o jumătate din grosimea acestuia și folosind restul zidului drept parapet de sprijin; al treilea, păstrat parțial (latura de SE fiind lipsă), era surprins în C. 51 / N, în C. 52 / N și în C. 51 / O. Al treilea bordei era singurul din care se păstrau trei laturi întregi și vatra-cuptor.

Bordeiele fără vatră-cuptor se aflau într-o relație secvențială de contemporaneitate, laturile lor nefiind suprapuse ori intersectate. Al treilea bordei suprapunea bordeiul care distrusese jumătate din grosimea zidului basilicii, fiind posterior ca dată față de acesta.

În vara anului 2000 resturile de bordeie din C. 51 / N și C. 52 / N au fost demontate pentru a se continua săpătura în profunzime, în vederea clarificării tehnicii de construcție adoptată pentru ridicarea basilicii de

---

sec. VI, precum și a relației acesteia cu zidul de incintă al cetății.

Săpătura a relevat faptul că, pentru construirea zidului de V al basilicii, s-a procedat la demantelarea unor edificii cu ziduri late de 0,5 m, legate cu pământ, aflate în zona de lucru a edificiului basilical. Terenul din jurul temeliei zidului basilicii a fost curățat de resturi ceramice și de alte resturi ce vor fi existat în zonă ca urmare a locuirii acesteia, până la o adâncime de -0,6 / -0,7 m sub nivelul la care avea să fie montat în interiorul edificiului pavimentul de cărămizi. Despre tehnica de construcție a zidului basilicii se poate constata că acesta a fost realizat prin ridicarea temelii într-un șanț care depășea cu circa 30 de cm, atât la interior cât și la exterior, lățimea construcției.

Din construcțiile care existau înainte de realizarea edificiului basilical de sec. VI au rămas numai temeliiile de lut ale unei locuințe cu două faze de existență, atât cât se poate judeca din suprapunerea, doar cu o mică abatere, a două temelii de lut galben, pe care erau fixate ziduri legate cu pământ. La interior, podeaua din lut galben era bine bătută. Dimensiunea parțial păstrată a construcției (partea care nu a fost tăiată de zidul basilicii) este de 5,3 m x 3,7 m x 3,9 m. Zidul de V al construcției, demantelat în vederea ridicării basilicii, se păstra la

-0,3 m sub nivelul de călcare al pavimentului de cărămizi al edificiului sacru, semn că până acolo solul fusese nivelat în dreptul intrării în basilică. Pe creasta acestui zid se afla bine fixată o bază de coloană din calcar (de la un pilon ce susținea un pridvor la intrarea în basilică ?).

După puținele materiale ceramice descoperite în zona locuinței demantelată, se poate aprecia că aceasta a fost în funcțiune în secolul IV și în secolul V (până spre sfârșitul acestuia). Sub temeliiile locuinței s-a profilat o altă construcție, de mai mici dimensiuni, cu podea de lut galben, având aceeași orientare ca și aceea prezentată anterior. Materialele ceramice fragmentare descoperite sub podeaua de lut conduc la concluzia că respectiva construcție, după toate probabilitățile o modestă locuință, a fost contemporană cu basilica mică de sec. IV.

Degajarea colțului basilicii a demonstrat faptul că aceasta aproape "mușcă" din zidul cetății cu un colț, ceea ce făcea imposibilă existența unui drum de strajă adosat zidului de incintă pe toată lungimea basilicii. Dificil era accesul și la turnul în formă de potcoavă din colțul de N al cetății, spațiul dintre absida basilicii și zidul de incintă din partea de NE fiind foarte îngust.

Aceste observații, coroborate cu faptul că prin masivitate și înălțime basilica de sec. VI domina, dar mai ales bloca, accesul spre un colț de cetate, ridică un important semn de întrebare asupra utilizării zidului de incintă și al turnului de colț din zona basilicii în perioada de timp când aceasta a funcționat. Cel mai probabil, la data când basilica fusese ridicată, zidul din zona acesteia fie era foarte înalt - permițând o circulație pe un drum de strajă ridicat deasupra acoperișului edificiului basilical - fie era total nefuncțional în acest sector, singura zonă fortificată fiind aceea a castelului târziu.

Informații suplimentare online

[Raportul 1199 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserv Cimec.ro](#)
